

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
МУКАЧІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
МУКАЧІВСЬКА МІСЬКА РАДА
МАЛОПОЛЬСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ВІТОЛЬДА
ПЛЕЦЬКОГО В М. ОСВЕНЦІМ (ПОЛЬЩА)
ПОМОРСЬКА АКАДЕМІЯ У СЛУПСЬКУ (ПОЛЬЩА)**

**СУЧАСНІ ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ НАУКИ Й ОСВІТИ
В УМОВАХ ПОГЛИБЛЕННЯ
ЄВРОІНТЕГРАЦІЙНИХ ПРОЦЕСІВ**

**Збірник тез доповідей за матеріалами
II Міжнародної науково-практичної конференції**

**Мукачево
12-13 травня 2022 року**

УДК [005.332.2:001:378]:339.92(477:4)(043.2)

*Рекомендовано до поширення через мережу Інтернет
вченою радою Мукачівського державного університету
(протокол № 18 від «10» травня 2022 р.)*

С 91

Сучасні тенденції розвитку науки й освіти в умовах поглиблення євроінтеграційних процесів : збірник тез доповідей за матеріалами II Міжнародної науково-практичної конференції (12-13 травня 2022 р., м. Мукачево). Мукачево : Вид-во МДУ, 2022. 495 с.

У збірнику представлено тези доповідей за матеріалами II Міжнародної науково-практичної конференції «Сучасні тенденції розвитку науки й освіти в умовах поглиблення євроінтеграційних процесів». Учасниками конференції розглянуто проблеми та перспективи розвитку педагогічної освіти, психолого-педагогічні аспекти індивідуальної траєкторії професійного становлення особистості, сучасні орієнтири розвитку економіки, управління та інженерії, актуальні проблеми менеджменту, туризму, розвитку індустрії гостинності та збереження історико-культурної спадщини, тенденції розвитку сучасного суспільно-політичного та культурно-мистецького простору.

Видання розраховане на науковців, педагогів, викладачів, аспірантів та студентів, які займаються науково-дослідною роботою.

Редакційна колегія:

Щербан Т.Д. – д-р психол. наук, професор (голова);

Гоблик В.В. – д-р екон. наук, професор;

Кобаль В.І. – канд. пед. наук, доцент;

Пігош В.А. – канд. екон. наук, доцент;

Максютова О.В. – провідний фахівець ВНТД.

Відповідальність за достовірність фактів, власних імен, цитат, цифр та інших відомостей несуть автори публікації.

ГОМОВИЧ О.Я. Нетрадиційні методи навчання на уроках у початковій школі	56
ГОПОНЬКО С. І., ХОМА О. М. Вивчення елементів синтаксису в початковій школі на компетентнісних засадах	58
ГРАБ М. В. Інтеграція як одна із складових забезпечення якості природничої освіти майбутніх педагогів	60
ДЖАНДА Г. Б. Компоненти наступності професійної підготовки майбутніх учителів початкових класів на засадах праксеологічного підходу	62
ДІДИК Я.В., ЛІБА О.М. Задачі як засіб розвитку творчого мислення молодших школярів на уроках математики	65
ДОБОШ О. М. Підвищення ефективності освітнього процесу в ЗВО за допомогою робочих зошитів	67
ДОБОШ О. М., КАРАМАНИЧ О.В. Професійна діяльність керівників (менеджерів) закладів освіти в полікультурному освітньому середовищі	69
ДОБОШ О. М., КОНКУС Р.А. Хмарні сервіси GOOGLE в аспекті управління ЗДО	70
ДОБОШ О. М., РУСАНЮК М.В. Технологія проєктування розвитку ЗДО	73
ДОБОШ О. М., СЕМСИЧКО І.В. Медіакомпетентність сучасного педагога як складова професійної компетентності	75
ДОБОШ О. М., ХАЛАН Т.Ю. Підготовка майбутніх вихователів до формування доброзичливості у дітей старшого дошкільного віку: виклики сьогодення	77
ЗУБ Н. Формування комунікативно-компенсаторної компетенції учнів старшої школи на уроках англійської мови	78
ЗЯБЛОВСЬКА Д.Є. Аналіз структури та змісту професійних компетентностей в освітніх програмах підготовки дизайнерів в Україні та Данії	80
ІВАНИЦЬКА О. Formation of intercultural competence of senior school learners in english lessons on the basis of local history material	82
ЙОВБАК А. В., ФЕНЧАК Л.М. Уплив сімейного виховання на формування особистості здобувача початкової освіти	84
КАМПОВ Н.В. Розвиток діалогічного мовлення молодших школярів у системі розвивального навчання на уроках української мови	86
КАС'ЯНЕНКО О.М. Сучасні форми роботи корекційного педагога з батьками дитини з особливими освітніми потребами	88
КАС'ЯНЕНКО О.М., МАТЬОЛА І. В., СЮГАЙ Є. В. Шляхи здійснення індивідуального підходу в процесі розвитку мовлення дошкільників	90
КАЧУР М.М., СТЕПАНОВА Л.П. Професійна підготовка вчителів мистецтва у системі полікультурної освіти	92
КИРИТА В., ФЕНЧАК Л.М. Особливості навчання сучасних школярів через призму теорії поколінь	93
КОБАЛЬ В.І., ЗАГОРОДНЯ Г.В. Мотивація педагогічних працівників ЗДО як функція управління персоналом	95
КОСТИЧ М.В., МИХАЙЛОВА К.В. Пізнавальна активність як прояв інтересу дитини до навколишнього світу	97
КОСТЬ Е. Ю., САМОФАЛ Л. О., ЛАЛАК Н. В. Вплив сім'ї та ЗЗСО на формування моральних цінностей дітей молодшого шкільного віку	99
КУЗЬМА-КАЧУР М.І. Навчальна практика як компонент розвитку творчого мислення здобувачів вищої педагогічної освіти	101
КУЗЬМА О. І., ТОВКАНЕЦЬ Г. В. Особливості національно-патріотичного виховання у початковій школі	103
КУРТА Я. The use of authentic materials for the formation of english linguistic and socio-cultural competence of secondary school learners	105
ЛАВРЕНОВА М.В. Освітній процес в умовах воєнного стану	107

розвитку. Серед сучасних видів можна виділити такі: дерево родоводу, анкетування батьків, індивідуальна допомога родинам через консультації, практичний показ, зустрічі з лікарями психологами, родинний міст, народна світлиця, альбом-естафета «Як ми відпочиваємо?», дискусійний клуб, родинна скарбниця, азбука родинного виховання, дні довіри тощо.

Література

1. Гудонис В. Спеціальна сімейна педагогіка. Сімейне виховання дітей з відхиленнями у розвитку Навч. посіб. для студентів вузів. В. Гудонис, М. Баркаускайте; Під ред. В.І. Селіверстова; О.А. Денисової, Л.М. Кобриної. М.: ВЛАДАС, 2009. 230 с.
2. Гурнік Л. Вчимо батьків мистецтву виховання. *Дитячий садок*. 2004. №39. С. 8.
3. Кас'яненко, О. М. Особливості співпраці освітніх закладів та сім'ї у вихованні дитини з особливими потребами. *Вісник Черкаського університету. Серія "Педагогічні науки"*. Черкаси, 2017. №11. С.41-46.

УДК 373.2.091.31-059.1:373.2.011.3-053.4:81'233(043.2)

КАС'ЯНЕНКО О.М., МАТЬОЛА І. В., СЮГАЙ Є. В.
Мукачівський державний університет

ШЛЯХИ ЗДІЙСНЕННЯ ІНДИВІДУАЛЬНОГО ПІДХОДУ В ПРОЦЕСІ РОЗВИТКУ МОВЛЕННЯ ДОШКІЛЬНИКІВ

Мовлення дітей – одна зі стрижневих проблем дошкільної педагогіки. Її актуальність обумовлена пріоритетними напрямками Національної доктрини розвитку освіти України в ХХІ столітті. Однією з найважливіших проблем становлення особистості дитини є розвиток її розмовного, живого мовлення, наповненого емоційним змістом. Сьогодні впровадження загальної автоматизації і комп'ютеризації збіднює мовлення дитини. У ситуації, що склалася, заповнити дефіцит емоційного й виразного мовлення дитини може допомогти залучення дітей з дошкільного віку до творів мистецтва.

Питанням індивідуального підходу займалися провідні вчені О.В. Запорожець, Г.С. Костюк, В.К. Котирло, Д.Б. Ельконін, та інші. Так, Г.С. Костюк розглядає індивідуальний підхід, як складову методики навчальної діяльності. Також, автор переконує, що не можна не враховувати індивідуальну своєрідність кожної дитини і орієнтуватися на середнього вихованця, не звертати увагу на труднощі, які виникають під час навчання. Але разом із тим наголошується на тому, що не можна індивідуальний підхід зводити до пристосування навчання до індивідуальних особливостей дітей дошкільного віку, відповідно їх скеровувати, забезпечувати максимальний розвиток нахилів, здібностей [2].

Провідним принципом розвитку індивідуальності вважається принцип індивідуального підходу, сутність якого полягає у врахуванні та вивченні індивідуальних відмінностей дітей. В усіх педагогічних посібниках підкреслюється значення двох принципів: урахування вікових особливостей і здійснення виховання на основі індивідуального підходу. Психолого-педагогічні дослідження останніх десятиліть показали, що найважливіше значення має не стільки знання вихователем віку та індивідуальних особливостей, скільки

урахування особистих характеристик і можливостей вихованців. Індивідуальний підхід передбачає опору на індивідуальні якості. Останні виражають дуже важливі для виховання характеристики – спрямованість особистості, її ціннісні орієнтири, життєві плани, сформовані настанови, домінуючі мотиви діяльності та поведінки. Ні вік, узятий окремо, ні індивідуальні особливості особистості (характер, темперамент, воля), розглянуті ізольовано від названих провідних якостей, не забезпечують достатньої основи орієнтованого виховання.

Принцип індивідуального підходу у вихованні потребує, щоб вихователь:

- постійно вивчав та добре знав індивідуальні особливості темпераменту, риси характеру, погляди, смаки, звички своїх вихованців;
- умів діагностувати і знав реальний рівень сформованості таких важливих особистісних якостей, як образ мислення, мотиви, інтереси, спрямованість особистості, ставлення до життя, праці та інше;
- постійно залучав кожного вихованця до посиленої для нього і все ускладнюючої діяльності, що забезпечує прогресивний розвиток особистості;
- своєчасно виявляв і усував причини, які можуть перешкодити досягненню мети, а якщо ці причини не вдалось своєчасно виявити та позбутися їх – оперативно змінював тактику виховання залежно від нових умов та обставин;
- максимально спирався на власну активність особистості;
- поєднував виховання з самовихованням особистості;
- розвивав самостійність, ініціативу, самодіяльність вихованців, не стільки керував, скільки вмів організовувати і спрямовувати діяльність, яка забезпечувала б успіх.

Комплексне здійснення цих вимог усуває спрощеність вікового та індивідуального підходів, зобов'язує вихователя враховувати не поверхневий, а глибинний розвиток процесів, спиратись на закономірності причинно-наслідкових відношень [3].

Деякі вихователі помилково вважають, що індивідуальний підхід повинен використовуватися лише по відношенню до «важковиховуваних» дітей, порушників правил поведінки. Безперечно, цим вихованцям необхідна підвищена увага. Але не можна забувати про «благополучних». За зовнішнім благополуччям можуть приховуватись і нерозсудливі думки, мотиви, вчинки. Підозрювати в цьому нікого й ніколи не варто, але увагу приділяти треба всім [1].

Таким чином, індивідуалізація навчання – розглядається як суто дидактичний принцип, що зумовлює необхідність у процесі навчання бачити кожную дитину. Індивідуалізація процесу навчання та виховання у закладі дошкільної освіти розглядається як організація діяльності під час якої враховуються індивідуальні відмінності дітей, рівень розвитку їх здібностей та соціалізації. Подібно до суті індивідуалізації процесу навчання визначається і сутність поняття індивідуальний підхід.

Література

1. Гавриш Н. Рейпольська О. Проектування освітнього середовища ЗДО на засадах індивідуалізації та диференціації *Теоретико-методичні проблеми виховання дітей та учнівської молоді.*: зб. наук. праць. Вип.22. Київ, Україна: Інститут проблем виховання НАПН України. 2019 с.44 -56.

2. Костюк Г.С. Навчально-виховний процес і психологічний розвиток особистості / заг. ред Л.М. Проколієнко. К.: Рад. Школа. 1989. 608с.

3. Кузьменко В.У. Розвиток індивідуальності дитини 3-7 років: монографія. К.: НПУ імені М.П. Драгоманова. 2005. 354с.

УДК 378:37.011.3-051:7:316.722

КАЧУР М.М.
Закарпатський інститут післядипломної
педагогічної освіти
СТЕПАНОВА Л.П.
Національний педагогічний університет
імені М. П. Драгоманова

ПРОФЕСІЙНА ПІДГОТОВКА ВЧИТЕЛІВ МИСТЕЦТВА У СИСТЕМІ ПОЛІКУЛЬТУРНОЇ ОСВІТИ

Соціокультурна ситуація у сучасному глобалізованому суспільстві характеризується розмаїттям етнічних спільнот, інтенсивністю полікультурної взаємодії, що передбачає необхідність включення молодої людини в систему інноваційних соціальних відносин, прояв здібностей до полікультурної комунікації. У цьому контексті засобом задоволення освітніх, пізнавальних та культурних потреб людини виступає полікультурна освіта, яка спрямована, зокрема, на розвиток умінь і навичок продуктивної взаємодії з носіями інших культур, оскільки «толерантність, взаємообмін, взаємодія, активна солідарність, розуміння» [1, с. 196] є метою полікультурного виховання.

У зв'язку з цим, полікультурна педагогіка передбачає широкий діапазон прикладних знань педагога, що ґрунтується на підготовці «універсальних спеціалістів–гуманітаріїв» (Н. Нікітіна), які, в свою чергу, будуть виховувати в учнях толерантність, позитивне ставлення до культури інших народів, розвивати в них навички соціального спілкування.

Ураховуючи, також, зорієнтованість сучасного полікультурного суспільства на формування креативних особистостей із високим рівнем інтелектуального розвитку, здатних до інноваційної діяльності, потреба в яких відповідає вимогам часу, реформування системи освіти включає пошук нових підходів і до виховання учнів, і до удосконалення підготовки педагогів.

На сприймання та розуміння національних і світових культурних цінностей, засвоєння яких покликане забезпечити полікультурне виховання, спрямована мистецька освіта. Саме вона передбачає пізнання та осмислення мистецьких явищ, основане на принципах діалогічності, зокрема, діалозі культур, що визначається діалогічним характером, діалогічною природою мистецтва. яке, як відомо, відіграє інтегративну роль у полікультурному суспільстві, виконує роль посередника між різними культурами.

МУКАЧІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

89600, м. Мукачево, вул. Ужгородська, 26

тел./факс +380-3131-21109

Веб-сайт університету: www.msu.edu.ua

E-mail: info@msu.edu.ua, pr@mail.msu.edu.ua

Веб-сайт Інституційного репозитарію Наукової бібліотеки МДУ: <http://dspace.msu.edu.ua:8080>

Веб-сайт Наукової бібліотеки МДУ: <http://msu.edu.ua/library/>